

**ธรรมาภิบาลกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม**

**GOOD GOVERNANCE AND THE RESULT OF THE THIRD ROUND EXTERNAL QUALITY
EVALUATION OF SMALL-SIZED SCHOOL UNDER NAKHON PATHOM PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICES**

ศรีัญญา ลานทอง¹

นพดล เจนอักษร²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม 2) ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม 3) ความสัมพันธ์ระหว่างธรรมาภิบาลกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยโรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 80 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ครู จำนวน 1 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 320 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับธรรมาภิบาล ตามแนวทางของสถาบันพระปกเกล้า และการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน ตามแนวทางการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
3. ธรรมาภิบาลกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ธรรมาภิบาล / การประเมินคุณภาพภายนอก

Abstract

The purposes of this research were to know 1) the good governance of small – sized school under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Offices 2) the result of the third round external quality evaluation of small – sized school under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Offices and 3) the relationship between good governance and the result of the third round external quality evaluation of small – sized school under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Offices. The sample were 80 school under Nakorn Pathom Primary Educational Service Area Office 1 and 2. The respondents from each school were the director, teacher and basic education institution board totally 320. The instrument was a questionnaire about good governance from King Prajadhipok’s institute and the third round external quality evaluation

¹ นักศึกษาปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

from The Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization). The statistical used to analyze the data were frequency (f), percentage (%), arithmetic mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.) and Pearson's product moment correlation coefficient.

The findings of this research were as follows :

- 1) The good governance of small – sized school under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Offices, as a whole and as individual, were at a high level.
- 2) The result of the third round external quality evaluation of small – sized school under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Offices, as a whole and as individual, were at a high level.
- 3) There was significantly relationship between the good governance and the result of the third round external quality evaluation of small – sized school under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Offices at .01 level.

Keyword : Good Governance / The Third Round External Quality Evaluation

บทนำ

การบริหารจัดการในระดับชาติและระดับองค์กรทั้งในภาครัฐและเอกชน มีความบกพร่องและขาดประสิทธิภาพ รวมถึงการกระทำผิดทุจริตและขาดจริยธรรม ส่งผลให้ประเทศไทยมีการบังคับใช้และปรับแก้กฎหมายต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดและเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วนภายในประเทศ ดังปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ซึ่งได้วางรากฐานของธรรมาภิบาล โดยมีหลักการที่สำคัญ ได้แก่ การสร้างความโปร่งใสในการบริหารประเทศ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในทุกกระบวนการ ตั้งแต่การร่วมรับรู้ ร่วมคิดไปจนถึงการร่วมดำเนินการ ร่วมตรวจสอบ อย่างกว้างขวางและครอบคลุมในทุกระดับ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของโรงเรียนในการเป็นแบบอย่างที่ดีที่จะนำโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสู่ความสำเร็จ ต้องมีคุณลักษณะของผู้นำที่สำคัญ ได้แก่ มีความซื่อสัตย์ มีความยุติธรรม มีความมุ่งมั่นขยันอดทน มีความรับผิดชอบสูง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีภาวะผู้นำสูง เป็นคนกล้าคิดกล้าเปลี่ยนแปลง กล้าตัดสินใจ มีคุณธรรมจริยธรรม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์สูง เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และมีความจริงใจ โดยใช้การบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมการบริหารโดยยึดประชาธิปไตยผู้บริหารที่เป็นมืออาชีพใช้หลักธรรมาภิบาล ใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญในการนำเทคนิควิธีทฤษฎีและหลักการต่างๆ ที่หลากหลายมาบูรณาการเพื่อปรับใช้กับการบริหารจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพเหตุการณ์สถานที่ระยะเวลาและปัจจัยแวดล้อมจึงจะประสบกับความสำเร็จและมีประสิทธิภาพในที่สุด ในส่วนของประเทศไทยโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีให้เกิดขึ้นในสังคมไทยโดย

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ได้กำหนดแนวทางเพื่อสร้างการบริหารจัดการที่ดีในยุทธศาสตร์การพัฒนาประชาธิปไตย โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาประสิทธิภาพของภาคราชการ การสร้างความเข้มแข็งแก่ภาคประชาชน เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ ตลอดจนการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างภาครัฐกับประชาชนเพื่อให้เกิดการประสานร่วมมือกันในการพัฒนาประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 ยังคงให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่องกับการสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีโดยได้ขยายกรอบการดำเนินงานให้ครอบคลุมทุกภาคส่วนของสังคมระดับสำนักงานรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่ได้ระบุแนวทางในการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีไว้ 6 ประการคือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมหลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 และ 9 และใช้เป็นหลักการในการดำเนินการให้มีผลในทางการสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554) ได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทย 5 ยุทธศาสตร์ ซึ่งในยุทธศาสตร์ข้อที่ 5 เป็นเรื่องของการบริหารการจัดการประเทศ ได้กำหนดไว้ว่ายุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการมุ่งเน้นสร้างความเป็นธรรมในสังคมอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างการพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลให้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตในสังคมไทย (ธีระพล อรุณะสิทธิ์ และคนอื่นๆ : 2550) ในด้านการศึกษาสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้จัดทำข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552 –

2561) ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วน มีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ ตลอดจนมีการนำระบบและ วิธีการบริหารจัดการแนวใหม่มาใช้ ควบคู่กับการสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนพัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ให้มีความโปร่งใส เป็นธรรม และมีระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพโดยดำเนินการ 1) ทบทวนระบบการบริหาร โดยองค์กรบุคคล ในทุกระดับ/ประเภทการศึกษา ทั้งวิธีการได้มาของผู้บริหาร และคณะกรรมการต่างๆ องค์กรประกอบ และอำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล 2) ปรับระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู ให้สามารถบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และสามารถส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาครู และวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงที่มีคุณค่า เป็นที่ยอมรับนับถือในสังคม สร้างกลไกการเข้าสู่ตำแหน่ง โดยยึดหลักธรรมาภิบาล 3) เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการโดยองค์กรบุคคล ในระดับ/ประเภทต่างๆ ทั้งกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา กรรมการสภา สถาบันอุดมศึกษา และอื่นๆ ให้มีบทบาทในการบริหารจัดการศึกษามากขึ้นตามหลักธรรมาภิบาล มีความรับผิดชอบ โปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ : 2552) จากการศึกษาวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการ ศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทยพบว่าการบริหารและการจัดการศึกษาจะบรรลุตามเป้าหมายของการศึกษา ย่อมต้องอาศัยความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียนเป็นอย่างมาก ปัญหาความล้มเหลวของการศึกษาไทยไม่ได้มีสาเหตุมาจากการขาดแคลนทรัพยากรที่จำเป็นแต่เกิดจากการขาด “ประสิทธิภาพ” ในการใช้ทรัพยากรอันเนื่องมาจากการขาด “ความรับผิดชอบ” ของระบบการศึกษาต่อนักเรียน และผู้ปกครองการปฏิรูปคุณภาพการศึกษา จึงควรเริ่มต้นด้วยการสร้างความรับผิดชอบของผู้จัดการศึกษาทั้งภาครัฐ โรงเรียน และครู ปัญหาต่างๆ ที่อยู่ภายในองค์กร ได้แก่ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาการมีผู้บริหารที่เป็นเผด็จการ บริหารโดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้มีส่วนร่วม ผู้บริหารขาดความรับผิดชอบต่อความโปร่งใสในการบริหารโดยไม่ยึดความเสมอภาคเป็นธรรม บริหารโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่าง

ไม่คุ้มค่า บุคลากรมีความรู้สึกถึงความเหลื่อมล้ำของสถานภาพ หรือมีความไม่มั่นคงในงานเป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ : 2545) ประกอบกับข้อมูลสรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ (พ.ศ.2554-2558) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาได้ดังนี้ ในภาพรวมผลการประเมินของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7,042 โรง ไม่ได้รับรอง จำนวน 2,119 โรง พบว่าสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน อยู่ในระดับพอใช้ 400 โรง ต้องปรับปรุงจำนวน 2 โรง และต้องปรับปรุงเร่งด่วนจำนวน 2 โรง ซึ่งหากจำแนกผลตามการรับรองมาตรฐานพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาไม่ผ่านการรับรองมากที่สุดถึง 1,500 โรง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน : 2556) ประกอบกับรายงานผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ที่ระบุว่าในปีการศึกษา 2555 โรงเรียนขนาดเล็กหลายโรงมีค่าเฉลี่ยใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้อยู่ในลำดับท้ายๆ และผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาจาก สมศ. มีโรงเรียนขนาดเล็กที่ได้รับการประเมิน 6 โรง ไม่ผ่านการรับรอง จำนวน 5 โรง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 : 2556) เช่นเดียวกับรายงานผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ที่ระบุว่า มีโรงเรียนที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาจาก สมศ. จำนวน 40 โรง มีโรงเรียนที่ไม่ผ่านการรับรองจำนวน 4 โรง ซึ่งเป็นผลมาจากมาตรฐานด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 : 2556) ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาธรรมาภิบาลกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งนี้เนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 6 มาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ดังนั้นการดำเนินงานตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษา

แห่งชาติ พ.ศ.2542 จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารต้องมีบทบาทสำคัญในการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้โรงเรียนมีมาตรฐานในการจัดการศึกษาในระดับสากลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม
2. เพื่อทราบผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างธรรมาภิบาลกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย

ศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคต่างๆ จากเอกสารข้อมูลทางสถิติ รายงานและบทความต่างๆ พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำโครงร่างการวิจัย และเสนอโครงการวิจัยต่อภาควิชาการบริหารการศึกษา เพื่อขออนุมัติโครงร่างงานวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานตามโครงการวิจัย

เป็นขั้นตอนการจัดสร้างเครื่องมือ นำเครื่องมือไปพัฒนาและตรวจสอบ เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือ แล้วนำไปเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่กำหนดเป็นตัวอย่างในการวิจัย นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

เป็นขั้นตอนการเสนอผลการวิจัยต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ แล้วจัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 98 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 98 โรงเรียน ผู้วิจัยได้ใช้ตารางประมาณการขนาดตัวอย่างของกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 โรงเรียน ผู้วิจัย ได้ใช้การสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) โดยจำแนกโรงเรียนตามอำเภอที่อยู่ และใช้การสุ่มอย่างง่ายในการเลือกโรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูล

กำหนดให้ผู้ให้ข้อมูลของแต่ละโรงเรียนจำนวน 4 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน 2) ครู จำนวน 1 คน 3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 320 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้นเป็นตัวแปรเกี่ยวกับธรรมาภิบาล (X_{tot}) ตามแนวทางของสถาบันพระปกเกล้า
2. ตัวแปรตามเป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของโรงเรียนขนาดเล็ก (Y_{tot}) ตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ จำแนกออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ธรรมาภิบาล ตอนที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของโรงเรียนขนาดเล็ก

แบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 มีลักษณะเป็นแบบจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ ตามแนวคิดของไลเคิร์ต (Rensis Likert : 1967)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลการศึกษา มาพัฒนาเครื่องมือ โดยการปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

2. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม ปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาและเนื้อหาตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน 5 คน โดยมีค่า IOC ระหว่าง 0.8 – 1.00

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) ประชากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 32 คน

4. นำคะแนน ที่ได้จากแบบสอบถามกลับมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) (Lee J. Cronbach, : 1974) โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -Coefficient) ผลปรากฏว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.989

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำบันทึกถึงบัณฑิตวิทยาลัยผ่านภาควิชาการบริหารการศึกษา เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์และด้วยตนเอง

3. ดำเนินการเก็บแบบสอบถามทางไปรษณีย์และด้วยตนเอง ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2558 ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2558 และได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนจากสถานศึกษา จำนวน 80 โรงเรียน จำนวน 320 ฉบับ คิดเป็น 100 %

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage)

2. วิเคราะห์การบริหารระบบคุณภาพหรือประสิทธิผลของโรงเรียน โดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยพิจารณาค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลแล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวความคิดของเบสท์ (Best) (John W. Best, 1970 : 174)

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างธรรมาภิบาลหรือผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผลวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 320 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25 เป็นเพศชาย จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 58.43 และมีอายุไม่เกิน 30 ปี น้อยที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.13 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 66.56 รองลงมาคือระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 19.69 ตำแหน่งหน้าที่หลักในโรงเรียน เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 80 คน และครู จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ตามลำดับ ส่วนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ส่วนประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ไม่เกิน 10 ปี มากที่สุด จำนวน 124 คน คิดเป็น ร้อยละ 38.75 และมีประสบการณ์ระหว่าง 21 - 30 ปี น้อยที่สุด จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 13.75

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ธรรมชาติของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม
ตารางมัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและธรรมชาติของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม โดยภาพรวม

ธรรมชาติ	รวม (n = 320)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
หลักนิติธรรม (X_1)	4.27	0.53	มาก
หลักคุณธรรม (X_2)	4.34	0.54	มาก
หลักความโปร่งใส (X_3)	4.37	0.57	มาก
หลักการมีส่วนร่วม (X_4)	4.26	0.60	มาก
หลักความรับผิดชอบ (X_5)	4.29	0.57	มาก
หลักความคุ้มค่า (X_6)	4.32	0.54	มาก
หลักองค์กรแห่งการเรียนรู้ (X_7)	4.27	0.56	มาก
หลักการบริหารจัดการ (X_8)	4.25	0.61	มาก
หลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (X_9)	4.24	0.58	มาก
หลักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (X_{10})	4.16	0.63	มาก
โดยภาพรวม (X_{tot})	4.28	0.53	มาก

จากตาราง พบว่าธรรมชาติของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ธรรมชาติของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ ได้แก่ หลักความโปร่งใส ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = 0.57) หลักคุณธรรม ($\bar{X}$ = 4.34, S.D. = 0.54) หลักความคุ้มค่า ($\bar{X}$ = 4.32, S.D. = 0.54) หลักความรับผิดชอบ ($\bar{X}$ = 4.29,

S.D. = 0.57) หลักนิติธรรม ($\bar{X}$ = 4.27, S.D. = 0.53) หลักองค์กรแห่งการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.27, S.D. = 0.56) หลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X}$ = 4.26, S.D. = 0.60) หลักการบริหารจัดการ ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.61) หลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = 0.58) และหลักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ($\bar{X}$ = 4.16, S.D. = 0.63) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.53 - 0.61 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

- ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา นครปฐม
- ตารางที่ 1 คำขวัญและเกณฑ์ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม โดยภาพรวม

ผลการประเมินคุณภาพภายนอก	รวม (n = 320)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี (Y_1)	4.33	0.55	มาก
ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ (Y_2)	4.35	0.55	มาก
ผู้เรียนมีความใฝ่รู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (Y_3)	4.28	0.55	มาก
ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น (Y_4)	4.15	0.64	มาก
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (Y_5)	4.11	0.67	มาก
ประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Y_6)	4.24	0.56	มาก
ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา (Y_7)	4.27	0.53	มาก
พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายใน โดยสถานศึกษาและต้นสังกัด (Y_8)	4.28	0.52	มาก
ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญาปณิธาน/วิสัยทัศน์พันธกิจและ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา (Y_9)	4.27	0.54	มาก
การพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบต่อเป็นเอกลักษณ์ของ สถานศึกษา (Y_{10})	4.22	0.57	มาก
ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา (Y_{11})	4.27	0.55	มาก
ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน ศึกษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา (Y_{12})	4.29	0.52	มาก
โดยภาพรวม (Y_{tot})	4.26	0.52	มาก

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน
ขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.26, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผลการประเมินคุณภาพ
ภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม อยู่ในระดับมากทุก
ด้าน โดยเรียงคำขวัญและเกณฑ์จากมากไปหาน้อยดังนี้ ได้แก่
ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.55) ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี
($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = 0.55) ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อ
ยกระดับมาตรฐาน ศึกษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ
ที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.29, S.D.
= 0.52) พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดย
สถานศึกษาและต้นสังกัด ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.52) ผู้เรียนมี

ความใฝ่รู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.55)
ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา
($\bar{X}$ = 4.27, S.D. = 0.53) ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา
ปณิธาน/วิสัยทัศน์พันธกิจและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง
สถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.27, S.D. = 0.54) ผลการดำเนินงานโครงการ
พิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.27, S.D. =
0.55) ประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ ($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = 0.56) ผลการพัฒนาด้านจุดเน้น
และจุดเด่นที่ส่งผลกระทบต่อเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา
($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = 0.57) ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น ($\bar{X}$ = 4.15, S.D.
= 0.64) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ($\bar{X}$ = 4.11,
S.D. = 0.67) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
พบว่า อยู่ระหว่าง 0.52 - 0.67 มีการกระจายของข้อมูลน้อย
แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปใน
ทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างธรรมาภิบาลกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม

ตารางที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างธรรมาภิบาลกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม

ตัวแปร	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y_6	Y_7	Y_8	Y_9	Y_{10}	Y_{11}	Y_{12}	Y_{tot}
X_1	.757**	.710**	.721**	.738**	.665**	.762**	.784**	.758**	.789**	.792**	.732**	.765**	.811**
X_2	.739**	.716**	.711**	.681**	.621**	.742**	.768**	.731**	.779**	.756**	.680**	.721**	.779**
X_3	.686**	.666**	.643**	.599**	.536**	.669**	.714**	.690**	.712**	.714**	.664**	.677**	.718**
X_4	.752**	.727**	.752**	.767**	.660**	.744**	.777**	.759**	.776**	.800**	.743**	.760**	.815**
X_5	.758**	.727**	.737**	.730**	.636**	.746**	.795**	.764**	.789**	.784**	.741**	.737**	.807**
X_6	.808**	.793**	.816**	.775**	.681**	.785**	.812**	.786**	.826**	.825**	.776**	.789**	.855**
X_7	.825**	.785**	.849**	.812**	.750**	.822**	.823**	.841**	.831**	.847**	.804**	.810**	.886**
X_8	.806**	.786**	.823**	.810**	.720**	.799**	.825**	.799**	.826**	.839**	.787**	.791**	.869**
X_9	.792**	.758**	.823**	.807**	.722**	.811**	.844**	.798**	.843**	.853**	.773**	.772**	.868**
X_{10}	.788**	.709**	.794**	.823**	.789**	.827**	.824**	.797**	.822**	.826**	.764**	.781**	.865**
X_{tot}	.835**	.799**	.832**	.818**	.736**	.834**	.863**	.837**	.866**	.871**	.809**	.824**	.897**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างธรรมาภิบาลกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม โดยภาพรวมและรายคู่ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์ระหว่างธรรมาภิบาล (X_{tot}) กับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (Y_{tot}) เท่ากับ .897 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง โดยคู่ที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุดคือตัวแปรผลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (X_9) กับตัวแปรผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา (Y_{10}) มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .853 ส่วนคู่ที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุดคือตัวแปรหลักความโปร่งใส (X_3) กับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (Y_5) มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .536

อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อค้นพบของการวิจัย เรื่อง ธรรมาภิบาลกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม ผู้วิจัยได้นำไปสู่การอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการ

วิจัยที่ตั้งไว้ว่า ธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประเทศไทยมีการบังคับใช้และปรับแก้กฎหมายต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดและเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วนภายในประเทศ โดยมีหลักการที่สำคัญ ได้แก่ การสร้างความโปร่งใสในการบริหารประเทศการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การมีส่วนร่วมของ ทุกภาคส่วนในทุกกระบวนการ ตั้งแต่การร่วมรับรู้ ร่วมคิดไปจนถึงการร่วมดำเนินการ ร่วมตรวจสอบ อย่างกว้างขวางและครอบคลุมในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติลงไปถึงระดับท้องถิ่นชุมชน และในการพัฒนาประเทศจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการประเทศเพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคมให้มีความสำคัญกับการพัฒนาระบบราชการและข้าราชการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลเพิ่มประสิทธิภาพการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาระบบและกลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างมีส่วนร่วมส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับมีโอกาสเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียมและสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรควบคู่ไปกับปลูกจิตสำนึกค่านิยมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลแก่ประชาชนทุกกลุ่มจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคมในการสานสร้างความสัมพันธ์

ของคนในสังคมให้มีคุณค่าร่วมและตระหนักถึงผลประโยชน์
ของสังคมและเสริมสร้างการบริหารราชการแผ่นดินที่มี
ประสิทธิภาพโปร่งใสมีระบบตรวจสอบและการรับผิดชอบที่
รัดกุมโดยสร้างค่านิยมใหม่ที่ยอมรับร่วมกันบนฐานของความ
ไว้วางใจและเกื้อกูลกันในสังคมส่งเสริมวัฒนธรรมการเมือง
ที่มีธรรมาภิบาลนำไปสู่การเป็นประชาธิปไตยที่ถูกต้องและ
เหมาะสม ส่วนในด้านการศึกษานั้นหน่วยงานภาครัฐได้พัฒนา
คุณภาพการบริหารจัดการใหม่ที่มีมุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่
สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชนและ
ทุกภาคส่วน มีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
มีความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ ตลอดจนมีการนำ
ระบบและ วิธีการบริหารจัดการแนวใหม่มาใช้ ควบคู่กับการ
สร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีการบริหารจัดการการเงินและ
งบประมาณที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบกับโรงเรียนต้อง
ดำเนินการตามมาตรฐานของการประกันคุณภาพภายในของ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และต้องดำเนิน
งานตามกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครปฐมที่เน้นการบริหารสถานศึกษาด้วยหลักธรรมาภิบาล
จากทั้งหมดที่กล่าวมาทำให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายในการบริหารงานไปยังสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 และ เขต 2
บริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยการมีส่วนร่วม
ของคณะบุคคลทั้งจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน
กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ในการบริหารโรงเรียนซึ่ง
เป็นหน่วยปฏิบัติให้ดำเนินการตามกลยุทธ์ของสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษา โดยเน้นการกระจายอำนาจ และการบริหาร
แบบมีส่วนร่วม โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อให้บรรลุผลตาม
วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของโรงเรียนผ่านการบริหารโรงเรียนทั้ง 4
งาน ให้ดำเนินการตามโครงการและกิจกรรมของโรงเรียน
อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผู้บริหารสถานศึกษา
ต้องเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณลักษณะของผู้นำที่สำคัญ ได้แก่
มีความซื่อสัตย์ มีความยุติธรรม มีความมุ่งมั่น ชยัน อดทน
มีความรับผิดชอบสูง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีภาวะผู้นำ
สูง เป็นคนกล้าคิด กล้าเปลี่ยนแปลง กล้าตัดสินใจ มีคุณธรรม
จริยธรรม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์สูง เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
และมีความจริงใจ และสามารถบริหารงานในโรงเรียนให้มี
ประสิทธิภาพสู่ความสำเร็จตามเกณฑ์การประกันคุณภาพ
ภายในของสถานศึกษา และการประกันคุณภาพภายนอก ตลอดจน
ทั้งนี้เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของชุมชนต่อไป สอดคล้องกับ

งานวิจัยของคิมเมท (Kimmert) (2005) เรื่องการนำหลักธรรมาภิ
บาลมาใช้ในระบอบการเมืองการปกครองในอาเซียน 4 ประเทศ
พบว่าในประเทศที่พัฒนาแล้วได้นำหลักธรรมาภิบาลได้ไปใช้
ในเชิงของกลยุทธ์ทางการเมืองมากกว่าการนำเนื้อหาสาระไป
ประยุกต์ใช้ในเชิงนโยบาย พบว่าหลักธรรมาภิบาลได้ถูกนำ
ไปใช้อย่างกว้างขวางและเป็นประเด็นสำคัญในการปฏิรูป
รูปแบบการปกครอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ แม็คมิลแลน
(Mcmillan) (2007) เรื่องการกระจายอำนาจนโยบายทางการ
ศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศกานา พบว่าการ
ศึกษาระดับประถมศึกษาของประเทศกานา ได้มีการพัฒนา
มากขึ้นเรื่อย ๆ โดยมีกานานโยบายภายใต้การใช้หลักธรรมาภิบาล
มาใช้ในการจัดการศึกษาแต่ผลการศึกษามีการ
เปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เพราะอำนาจในการ
ตัดสินใจยังคงอยู่ที่การบริหารส่วนกลางและรัฐบาลขาด
การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ
ไพฑูรย์ บัวจิต (2550) เรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการ
บริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่าการใช้หลักธรรมา
ภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่
ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศัสกรณ พชรดี
(2551) เรื่องการบริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
สถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้สอนและประธาน
คณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ลพบุรี พบว่าการบริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้
เพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ใน
สถานศึกษา มีการกำหนดกฎ กติกา ข้อบังคับตามกรอบของ
กฎหมายต่างๆ จนเป็นที่ยอมรับของบุคลากร ให้มีการถือปฏิบัติ
ร่วมกันอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
อย่างตรงไปตรงมา สามารถตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
ได้ ให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้
และเสนอข้อคิดเห็นต่างๆ ในการตัดสินใจ สอดคล้องกับงาน
วิจัยของ กัมปนาท วัชรธนาคม (2553) เรื่องการพัฒนาแบบ
การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ช่วงชั้นที่ 1 – 2 พบว่าสภาพความเข้มแข็งในการนำหลักธรรมา
ภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1 –
2 ปรากฏผลว่าระดับการปฏิบัติในการบริหารตามหลักธรรมา
ภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารสถานศึกษา
ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติตาม

กฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนโดยเคร่งครัด ยึดหลักประชาธิปไตย โดยทุกคนต้องปฏิบัติตามโดยไม่มีข้อยกเว้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษมศรี จาตุรพันธ์ (2554) เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร พบว่าธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับมากทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน โดยรูปแบบการบริหารสมัยใหม่มีความทันสมัยและเปิดกว้างในการแสดงความคิดเห็นในรูปแบบต่างๆ และเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองตามนโยบายและแนวทางที่โรงเรียนได้กำหนดร่วมกัน เช่นเดียวกับงานวิจัยของ วุฒิชัย ประชัน (2554) เรื่องหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่าผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา 6 หลักในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับกลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม ทั้งเขต 1 และ เขต 2 โดยมีกลยุทธ์สำคัญในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการการศึกษาตามแนวทางกระจายอำนาจทางการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมและความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา จากทั้งหมดที่กล่าวมาขอมองเห็นว่าธรรมาภิบาลสามารถนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้ หากผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นมืออาชีพที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมยึดมั่นในความถูกต้อง ความดีงาม ส่งเสริมให้ครูทุกคนมีโอกาสรับการพัฒนาอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง ส่งเสริมให้ครูนำหลักคุณธรรม จริยธรรมมาใช้ในการปฏิบัติ ส่งเสริมให้บุคลากรและกระบวนการต่างๆ ในโรงเรียนดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยราบรื่นบรรลุวัตถุประสงค์แล้วขอมองเป็นที่ยอมรับของชุมชนต่อไป

เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่าธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงมีข้มเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ ได้แก่ หลักความโปร่งใส หลักคุณธรรม หลักความคุ้มค่า หลักความรับผิดชอบ หลักองค์กรแห่งการเรียนรู้ หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักการบริหารจัดการ หลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และหลักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามลำดับ โดย

หลักความโปร่งใสมีค่ามีข้มเลขคณิตสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแนวนโยบายในการบริหารสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 และ เขต 2 ที่ส่งเสริมให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาดำเนินการบริหารจัดการด้วยความเข้มแข็งตามหลักธรรมาภิบาล และเป็นกลไกในการขับเคลื่อนสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล ประกอบกับผู้อำนวยการโรงเรียนได้ดำเนินการประชุมวางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างเป็นระบบชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการเบิกจ่ายถูกต้องตามระเบียบ และดำเนินกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนเป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานด้านการเงิน พัสดุให้เป็นไปตามกฎระเบียบและข้อบังคับของราชการ มีระบบการตรวจสอบภายในโรงเรียนที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพสูง และรายงานผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้บุคลากรได้ทราบอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง ตลอดจนสามารถบอกที่มาที่ไปของเงินแต่ละประเภทได้ ด้วยเหตุนี้ในการนำหลักความโปร่งใสไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องบริหารด้วยความโปร่งใสสามารถตรวจสอบที่มาและที่ไปของเงินได้ ตลอดจนในการพิจารณาความดีความชอบจำเป็นต้องดำเนินการด้วยความบริสุทธิ์ใจบนพื้นฐานของความรู้ ความสามารถ ตลอดจนความซื่อสัตย์ที่เท่าเทียมกัน ทั้งนี้เพื่อเป็นการดำรงไว้ซึ่งความไว้วางใจและขวัญกำลังใจของบุคลากรในโรงเรียนต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของศรีพัชรา สิทธิจักร แก้วพิจิตร เรื่องหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ด้านหลักความโปร่งใส มีความเหมาะสมเป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องตามขอบข่ายการวิจัย ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษายอมรับว่าการติดต่อสื่อสารกับผู้ร่วมงาน และบุคลากรภายนอก รวมถึงการรับทราบข้อมูลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เป็นกระบวนการบริหารงานอย่างหนึ่งที่ก่อให้เกิดคุณภาพ และประสิทธิภาพของงาน ถือว่าเป็นภารกิจอย่างหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิรัตน์ รัตนมณี (2550) เรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานเขตตรวจราชการที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งสองกลุ่ม เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่าผู้บริหารสถาน

ศึกษาต้องบริหารงานด้วยความเป็นกลาง ทั้งการพิจารณาความดีความชอบของบุคลากร โดยยึดหลักความรู้ ความสามารถ ความยุติธรรมด้วยเทคนิคและวิธีการที่เหมาะสม สามารถอธิบายได้บนพื้นฐานของความเป็นระบบและมีมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งประโยชน์ของการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยความเป็นธรรมนั้น ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความสะดวกใจในการพิจารณาความดีความชอบอันเป็นการรักษาไว้ซึ่งความเป็นธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรทุกคน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปุณณฎา กาพย์ดุ่ม (2555) เรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาท่าเสา-เทพพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 พบว่าสถานศึกษาได้ใช้หลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ประการโดยหลักความโปร่งใสได้บริหารงานในโครงสร้างการบริหารงานทั้ง 4 กลุ่มงานคือกลุ่มงานบริหารวิชาการกลุ่มงานบริหารงบประมาณกลุ่มงานบริหารงานบุคคลและกลุ่มงานบริหารงานทั่วไปโดยมีการควบคุมกำกับดูแลและตรวจสอบได้ โดยควรมีการปรับปรุงระบบกลไกการทำงานให้มีความโปร่งใสในเรื่องการบริหารงบประมาณ ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องชัดเจนในการดำเนินงานเกี่ยวกับการเงิน พัสดุ วัสดุครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ โดยจะช่วยให้การบริหารงานในสถานศึกษาปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นที่ยอมรับจากชุมชน องค์กรต่างๆ สร้างความไว้วางใจต่อทุกฝ่ายต่อไป

2. ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า การประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดหลักการสำคัญข้อหนึ่ง คือ ให้มีการ กำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ และประเภทการศึกษา โดยที่กำหนดให้ “มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา” เป็นภารกิจสำคัญหมวดหนึ่งที่สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องดำเนินการ และมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ บัญญัติให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งการประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ และต้อง

เป็นไปตามที่กฎกระทรวงกำหนด ประกอบกับนโยบายในการบริหาร ทำให้สถานศึกษาจำเป็นต้องมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสะท้อนถึงผลการจัดการศึกษาแต่ละระดับ ผลการบริหารจัดการศึกษา ผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผลจากการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ซึ่งผลการดำเนินงานทั้ง 4 ด้านดังกล่าว เป็นมาตรฐานที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยวรรณ กระทงยาม (2556) เรื่องการประเมิน อภิमानคุณภาพภายนอกของ สมศ. ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ผลการประเมินอภิमानรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชลบุรี ภาพรวมคุณภาพรายงานอยู่ในระดับดีเยี่ยม การสังเคราะห์ผลการประเมินพบว่าระดับกลุ่มตัวบ่งชี้และระดับตัวบ่งชี้ที่อยู่ในระดับดี จุดอ่อนคือนักเรียนใฝ่รู้ใฝ่เรียน จุดที่ควรพัฒนาคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ข้อเสนอแนะคือควรยกระดับผลการทดสอบระดับชาติ นวัตกรรมหรือการปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวนิตย์ ชุมศรี (2556) เรื่องสภาพปัญหาและแนวทางการดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายนอกของ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 พบว่า ระดับสภาพการประเมินคุณภาพภายนอกของ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านโดยเรียงลำดับคือ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ และกลุ่มมาตรการส่งเสริมตามลำดับ

3. ธรรมาภิบาลกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า ธรรมาภิบาลกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม มีความสัมพันธ์กัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่กระทรวงศึกษาธิการมุ่งปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยยกระดับคุณภาพการศึกษาให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึง และสร้างการมีส่วนร่วม

ของทุกภาคส่วน โดยมีพันธกิจหลักข้อหนึ่งที่ว่าพัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โดยกำหนดยุทธศาสตร์ที่เน้นการปฏิรูประบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ จึงทำให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 และ เขต 2 นำมากำหนดเป็นนโยบายพันธกิจ กลยุทธ์ในการพัฒนาสถานศึกษา โดยการส่งเสริมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในรูปแบบต่างๆ อาทิเช่นการจัดอบรมให้ความรู้กับผู้บริหารสถานศึกษาก่อนการเข้าสู่ตำแหน่ง และมีการจัดอบรมให้ความรู้กับผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ทั้งด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน การจัดการหลักสูตรและด้านการบริหารจัดการศึกษา ประกอบกับมาตรฐานของการประเมินคุณภาพภายในที่กำหนดบทบาทของผู้บริหารให้ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล โดยผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและใช้ข้อมูลการประเมินหรือผลการวิจัยเป็นฐาน สามารถจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดในแผนปฏิบัติการ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้พร้อมรับการกระจายอำนาจ ตลอดจนนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน มีความพึงพอใจผลการบริหารการจัดการศึกษา และสามารถให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการและเอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็มศักยภาพและเต็มเวลา สอดคล้องกับตัวบ่งชี้ของการประเมินคุณภาพภายในในเรื่องประสิทธิภาพของการบริหารจัดการเกี่ยวกับความสำเร็จของการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพตามกรอบที่กฎหมายกำหนด เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้บรรลุตามจุดหมายของการจัดการศึกษาอย่างคุ้มค่า ตามแนวทางของการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 ตลอดจนกฎกระทรวงว่าด้วยการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550 หรือระเบียบกฎหมายตามที่ต้นสังกัดกำหนดโดยสามารถจัดระบบบริหารให้มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการให้สามารถดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย เช่นการใช้ระบบบริหารคุณภาพ (PDCA) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นต้น ซึ่งในการบริหารจัดการ

สถานศึกษา ควรจัดให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดที่มีการแบ่งงานเป็น 4 ด้าน ได้แก่การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญา แก้วชื่น (2550) เรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลและการพัฒนาที่ยั่งยืนพบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลและการพัฒนาที่ยั่งยืนมีการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผ่านภาระงาน 4 งาน คือ งานวิชาการ งานงบประมาณ บุคลากร บริหารทั่วไป โดยใช้หลักธรรมาภิบาล 6 ประการ ได้แก่ นิติธรรม คุณธรรม ความรับผิดชอบ ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความคุ้มค่า และใช้หลักการพัฒนายั่งยืน 4 ประการ ได้แก่ การสร้างยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาอย่างรอบด้าน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การสร้างองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง และการมีวัฒนธรรมองค์กรเพื่อการพัฒนา เช่นเดียวกับงานวิจัยของ บรรจง เจริญสุข (2552) เรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตจังหวัดภาคใต้ตอนบนพบว่าสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน สะท้อนให้เห็นถึงการขาดหลัก ธรรมาภิบาลในการบริหารทั้งทางด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไปส่วนรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริงในระดับมากและมากที่สุดทุกข้อ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ปรีดา พรหมดี (2553) เรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนชุมชนศรีจอมทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า ได้ดำเนินงานตามระเบียบ กฎหมาย และการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ คือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ในการบริหารวิชาการ งบประมาณ งานบุคลากร และงานบริหาร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑาภา จิตใส เรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารงานบุคคลในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 พบว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารงานบุคคลในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งในการบริหารการจัดการศึกษาของโรงเรียนด้วยหลักธรรมาภิบาล ให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องเป็นบุคคลที่เป็นผู้นำ

มีความสามารถในการบริหาร เป็นที่ปรึกษาให้กับบุคลากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงลักษณ์ พอร์เตอร์, วิรพันธุ์ ศิริฤทธิ์ และพรกวิทย์ มนต์วีชรินทร์ (2557) เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการ คือปัจจัยความชัดเจนของยุทธศาสตร์ ปัจจัยความพร้อมของระบบงาน ปัจจัยการมีส่วนร่วมของครู เจ้าหน้าที่ และปัจจัยค่านิยมและวัฒนธรรมสถานศึกษา ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของเลวิส (Lewis) (2009) เรื่องการกำกับดูแลในด้านการศึกษา: การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน พบว่าการกำกับการดูแลกิจการที่ดี สามารถใช้เป็นจุดเริ่มต้นที่จะยกเลิกการดำเนินงานของสถานศึกษา ในการให้บริการในการศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูงเป็นมาตรฐาน เป็นวิธีการในการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาคือ งบประมาณ และการจัดการ ทรัพยากร, ทรัพยากรมนุษย์ เช่นเดียวกับงานวิจัยของอินเดรียนาวาตี (Indrianawati) (2010) เรื่องผลกระทบของความเป็นผู้นำในการจัดการประสิทธิภาพการกำกับการดูแลกิจการที่ดี และความพึงพอใจทั้งภายในและภายนอกในหลักสูตรการศึกษา พบว่าความเป็นผู้นำมีผลต่อการจัดการประสิทธิภาพการทำงาน ความพึงพอใจภายใน ความพึงพอใจภายนอก และงานวิจัยของ โคแซก (Kosack) (2008) เรื่องการการคาดการณ์การดำเนินการหลักธรรมาภิบาลขององค์กรทางการเมืองและนโยบายการศึกษาของไต้หวัน, กาน่า, และบราซิล พบว่ากฎเกณฑ์สำคัญในการดำเนินการส่วนใหญ่อยู่ที่การวางนโยบายทางด้านการศึกษาซึ่งรัฐพยายามที่จะวางระบบทางการศึกษาโดยนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และพยายามที่จะให้ครอบคลุมทุกระดับ ตลอดจนโรงเรียนทุกโรงเรียน, ครู, ระบบการสอบ, ค่าธรรมเนียมทางการศึกษา และข้อจำกัดในการเข้าถึงในระบบการศึกษาและบทบาทในการดำเนินการของโรงเรียนเอกชน

เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่าคู่ที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุดคือตัวแปรหลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับตัวแปรผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็น

เอกลักษณ์ของสถานศึกษา มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .853 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้อำนวยการโรงเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 และ 2 มีระบบการเลื่อนขั้นที่เป็นธรรมชาติ ส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาขีดความสามารถ ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมพัฒนาความรู้ความสามารถของโรงเรียน มีการนำความรู้ใหม่ๆ มาปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง มีการติดตามตรวจสอบให้บุคลากรดำเนินงานอย่างต่อเนือง มีการติดตามตรวจสอบให้บุคลากรดำเนินงานตามเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน นำแนวคิดที่ได้จากบุคลากรมาบูรณาการรวมเข้าไว้ในการทำงาน ผู้อำนวยการโรงเรียนครู บุคลากร ชุมชนและองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดเน้น จุดเด่นของโรงเรียนสร้างวัฒนธรรมการสื่อสารจนทำให้โรงเรียนมีศักยภาพในการแข่งขัน ได้รับการยอมรับ ได้รับรางวัล หรือได้รับการยกย่องว่าเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดีตามจุดเน้นของโรงเรียนจนถือเป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียนที่ได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรศักดิ์ จงจิต (2552) เรื่องสภาพปัญหาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ถ่ายโอนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคใต้ พบว่าการวางแผนทรัพยากรมนุษย์ สภาพที่ปฏิบัติระดับมาก ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้ที่รับผิดชอบในการวางแผนทรัพยากรมนุษย์ของสถานศึกษา การสรรหาและการคัดเลือกสภาพการปฏิบัติระดับมาก มีเกณฑ์การคัดเลือกบุคคลพิจารณาจากประสบการณ์การทำงาน ผู้อำนวยการสถานศึกษาพิจารณาจัดบุคคลเข้าปฏิบัติในตำแหน่งต่างๆ คำนึงถึงความรู้ความสามารถ การส่งเสริมให้บุคลากรใหม่สามารถปรับตัวเข้ากับหน่วยงาน หัวหน้างานแนะนำให้คำปรึกษาในการปฏิบัติงาน และการกำหนดเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากรใหม่ การฝึกอบรมและพัฒนา สภาพที่ปฏิบัติระดับมาก มีการกำหนดเป้าหมายการฝึกอบรมและพัฒนา การสรุปรายงานนำเสนอต่อผู้บริหารหลังจากที่ส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมและพัฒนาจากภายนอก การจ่ายค่าตอบแทนและสวัสดิการสภาพที่ปฏิบัติระดับมาก มีการดำเนินการเพื่อให้บุคลากรเข้าใจแนวทางการปฏิบัติในการขอรับสวัสดิการ การแจ้งเวียนให้บุคลากรทุกคนทราบ สวัสดิการของบุคลากรที่ได้รับจากสถานศึกษาหลังจากที่มีการถ่ายโอนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคใต้ ความรวดเร็วการขอรับสวัสดิการ การจัดสวัสดิการให้แก่บุคลากรด้านการรักษาพยาบาล การประเมินผลการปฏิบัติงาน สภาพที่ปฏิบัติระดับมาก มีการวางแผนประเมินผลการปฏิบัติงาน ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการในการ

กำหนดหลักการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ชัดเจน การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติงาน ความปลอดภัยและสุขภาพ สภาพที่ปฏิบัติระดับมาก มีการดูแลสภาพแวดล้อมและความปลอดภัยในการทำงานของบุคลากร การดูแลเรื่องความปลอดภัยในสถานศึกษา การตรวจสอบและซ่อมแซมอาคารที่อาจก่อให้เกิดอันตรายอยู่เสมอ การเข้าพบผู้บริหารสถานศึกษาได้โดยตรงเมื่อเกิดความคับข้องใจ แรงงานสัมพันธ์ สภาพที่ปฏิบัติระดับมาก มีการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษาโดยใช้กิจกรรมความรักความสามัคคีของบุคลากรภายในสถานศึกษา การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษากับชุมชน การสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ความร่วมมือที่สถานศึกษาต้องการจากชุมชน เช่นเดียวกับงานวิจัยของพัชรินทร์ นาคไพจิตร (2553) เรื่องการบริหารทรัพยากรมนุษย์ตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์ พบว่าควรรับพนักงานครูที่มีวุฒิตรงกับตำแหน่งที่ต้องการ การแก้ไขปัญหาด้านคุณภาพของบุคลากร ควรเน้นการให้สนับสนุนส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้มากขึ้น ให้บุคคลผู้มีความรู้ความชำนาญได้ปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถ ผู้ปฏิบัติงานมีความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่ การส่งเสริมให้มีขวัญกำลังใจที่ดีและมีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อทำให้ประสิทธิภาพของงานดีขึ้น โดยยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานเพื่อให้การบริหารทรัพยากรมนุษย์มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับงานวิจัยของสุคนธ์ มณีรัตน์ (2554) เรื่องการบริหารทรัพยากรมนุษย์กับรูปแบบความผูกพันต่อองค์กรการของบุคลากรโรงเรียนสาธิตในจังหวัดนครปฐม พบว่าการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียนสาธิตในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อยคือการจัดหาบุคคลเข้าทำงาน การจัดรูปแบบองค์กร การฝึกอบรมและการพัฒนา การบริหารผลการปฏิบัติงาน รางวัลและสิทธิประโยชน์ ส่วนรูปแบบความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรโรงเรียนสาธิตจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือความผูกพันทางความรู้สึก ความผูกพันที่เป็นปทัสถาน ความผูกพันแบบต่อเนื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรมนุษย์กับรูปแบบความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรโรงเรียนสาธิตในจังหวัดนครปฐม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนคู่ที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุด คือตัวแปรหลักความโปร่งใสกับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .536 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามนั้น ผู้อำนวยการโรงเรียนต้องมีความโปร่งใสในการบริหารงานและสามารถตรวจสอบได้ ตลอดจนการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนเป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน มีการประชุมวางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างเป็นระบบชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีการรายงานผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้บุคลากรได้ทราบอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง มีระบบการตรวจสอบภายในโรงเรียนที่ เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพสูง ซึ่งงบประมาณของโรงเรียนส่วนใหญ่จำเป็นต้องนำมาใช้ในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม สอดคล้องกับงานวิจัยของวิรัตน์ รัตนมณี เรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตตรวจราชการที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งสองกลุ่ม เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการบริหารงานจะต้องมีความโปร่งใส ซึ่งรวมถึงการดำเนินงานที่เปิดเผย มีระบบกติกาที่ตรงไปตรงมา ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและสามารถตรวจสอบได้ พร้อมถูกตรวจสอบไม่ว่าจะเป็นจากองค์กรภายในหรือองค์กรภายนอกสอดคล้องกับงานวิจัยของปริญญาดา กาศย์คุ้ม (2555) เรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาท่าแพ-เทพพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 พบว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนด้านหลักความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารทั้ง 4 กลุ่มงานอย่างโปร่งใส มีการประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ กำหนดปฏิทินในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ มีการนิเทศงานวิชาการ การเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งปัญหาในการดำเนินการในด้านหลักความโปร่งใส คือผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนขาดการส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผลการดำเนินการของสถานศึกษาต่อชุมชน ขาดการนิเทศติดตามการเรียนการสอนของครูผู้สอน ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการจำเป็นต้องมีการนิเทศติดตามการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอเพื่อพัฒนาปรับปรุงในเรื่องการเรียนการสอนต่อไป

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรกำหนดนโยบายในการปฏิบัติไว้ในแผนปฏิบัติงาน และส่งเสริมให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานำไปปรับใช้เป็น แนวนโยบายในการบริหารสถานศึกษาในเขตความความ รับผิดชอบของตน โดยจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพ ของผู้บริหาร ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง สำหรับ โรงเรียนควรนำแนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้ ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างจริงจัง ส่วนใน เรื่องของหลักสูตรการเรียน การบริหารจัดการ การ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสาร เป็นหลักที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในทศวรรษ ที่ 21 ที่สถานศึกษาจำเป็นต้องปรับตัว และให้ความสำคัญจึง ต้องพัฒนาบุคลากรของตนโดยการส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับ การอบรมกับหน่วยงานต่างๆ หรือกำหนดแนวทางในการ แสวงหาความรู้ดังกล่าวร่วมกันเพื่อพัฒนาสถานศึกษาของตน อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

2. ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพในทุกๆ ด้านอย่างจริงจัง รวมไปถึงการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการศึกษา การพัฒนา ความร่วมมือกับทุกฝ่ายโดยเน้นการเข้ามามีส่วนร่วมในการ พัฒนาการศึกษอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งผู้บริหาร สถานศึกษา ครู ตลอดจนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องเข้ามามี ส่วนร่วมในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างจริงจัง โดยเน้นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการความรู้ การสนับสนุน เกี่ยวกับงบประมาณ และการกระตุ้นเพื่อนครูให้ดำเนินการ พัฒนานักเรียนอย่างจริงจัง

3. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำเป็นต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากร ทางการศึกษาทั้งฝ่ายบริหาร ข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้บุคลากรในองค์กร ได้มี โอกาสในการเรียนรู้ร่วมกัน โดยการศึกษาอบรมปฏิบัติทดลอง และการพัฒนาเป็นการดำเนินการเพิ่มพูนความรู้ ศักยภาพใน การปฏิบัติงานตลอดจนปรับปรุงพฤติกรรมให้มีความพร้อม ในการปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อองค์กรซึ่งส่งผลให้เกิดความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ ของตนเองและความเจริญก้าวหน้าขององค์กร ในส่วนสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษานครปฐมทั้งเขต 1 และเขต 2 จำเป็นต้อง ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีโดยคำนึงถึงการพัฒนา บุคลากรทางการศึกษาทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาโดยนำนโยบายในการพัฒนา ทรัพยากรบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานมาปฏิบัติอย่างจริงจัง ส่วนโรงเรียนต้องให้ความร่วมมือ ในการส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม และนำผลการอบรมมา ใช้ในโรงเรียนอย่างจริงจังจึงต้องเพิ่มระดับของการปฏิบัติการ บริหารจัดการ ซึ่งหากโรงเรียนนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการ ปฏิบัติมากเท่าใด ย่อมที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน มากขึ้นเท่านั้น ส่วนคู่ที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุดคือตัวแปร หลักความโปร่งใส กับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ ผู้เรียน ในส่วนนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม จำเป็นต้องดำเนินการตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินการตามหลักเกณฑ์และแนว ปฏิบัติของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 8 ประการ ตลอดจนนิเทศ กำกับติดตาม การดำเนินการของสถานศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย สำหรับ สถานศึกษาต้องมีระบบของหน่วยงานที่โปร่งใส รู้เห็นระบบ งานทั้งหมดอย่างชัดเจน มีระบบการตรวจสอบภายในของ หน่วยงานที่เข้มแข็ง มีการปรับปรุงสถานศึกษาให้มีความ เหมาะสมกับสถานการณ์ ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง และผู้มีส่วน ได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้การทำงานของโรงเรียน บริหาร การเงินและพัสดุที่รัดกุมโปร่งใส ตรวจสอบได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับธรรมาภิบาลกับผล การประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็ก ในระดับประเทศ

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อ ธรรมาภิบาลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา

3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากร มนุษย์ที่ส่งผลต่อประคุณภาพของโรงเรียนในทุกระดับ

4. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ของผู้บริหารด้วยความโปร่งใสกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561)** กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2552.

กัมปนาท วัชรนามคม. “การพัฒนา รูปแบบการบริหารตามหลัก ธรรมชาติของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 – 2.” คุญฉินพนธ์ ปรียาคุณูปบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2553.

เกษมศรี จาตุรพันธ์. “การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับธรรมชาติของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรสาคร.” วิทยานิพนธ์ ปรียาคุณูปบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.

ดัสกรณั เพชรดี. “การบริหารโดยยึดหลักธรรมชาติของ ผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาฉะเชิงเทรา.” วิทยานิพนธ์ ปรียาคุณูปบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2551.

ดวงดาว จิตใส. “การใช้หลักธรรมชาติของผู้บริหารกับการ บริหารงานบุคคลในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5.” **การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร** 2, 1 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2554): 124.

ธีระพล อรุณะกลีกร และคนอื่นๆ. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554)** (กรุงเทพฯ: วิทยุชน, 2550), 14 – 15.

นงลักษณ์ พอร์เตอร์, วีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์ และ พรกวิทย์ มนต์ วัชรินทร์. “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและหลัก ธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา.” **วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น** 8, 4 (ตุลาคม – ธันวาคม 2557): 65.

บรรจง เจริญสุข. “การพัฒนา รูปแบบการบริหารสถานศึกษา ตามหลัก ธรรมชาติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน.” **วารสารวิจัย มข.** 9, 1 (มกราคม – มีนาคม 2552): 108 - 119.

ปรีดา พรหมดี. “การใช้หลักธรรมชาติในการบริหารโรงเรียน ชุมชนศรีจอมทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเชียงใหม่ เขต 6.” วิทยานิพนธ์ ปรียาคุณูปบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2553.

ปิยวรรณ กระต่ายม. “การประเมินอภิมานคุณภาพภายนอก รอบสาม ของ สมศ. ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ขั้นพื้นฐาน จังหวัดชลบุรี.” วิทยานิพนธ์ วิทยา ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัย วัดผล และสถิติ การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2556.

ปริญญาดา กาพย์คุ้ม. “การใช้หลักธรรมชาติในการบริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ท่าผา-เทพพนม สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประม ศึกษาเชียงใหม่ เขต 6.” วิทยานิพนธ์ ปรียาคุณูปบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2555.

พัชรินทร์ นาคไพจิตร. “การบริหารทรัพยากรมนุษย์ตามหลัก ธรรมชาติของสำนักงานการศึกษา เทศบาลนคร นครสวรรค์.” รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐ ประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครอง ท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553.

ไพฑูรย์ บัวชิด. “การใช้หลักธรรมชาติในการบริหารจัดการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 2.” วิทยานิพนธ์ ปรียาคุณูปบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหา สารคาม, 2550.

วิรัตน์ รัตนมณี. “การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตตรวจ ราชการที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน.” วิทยานิพนธ์ ปรียาคุณูปศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ภาควิชา นโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.

วุฒิชัย ประชัน. “หลักธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2.” การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปรียาคุณูปศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2554.

- ศรีพัชรา สิทธิกำจร แก้วพิจิตร. “หลักธรรมาภิบาลในสถาบัน
อุดมศึกษาเอกชน.” วิทยานิพนธ์ ปริญญาปรัชญา
ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1.
รายงานการจัดการศึกษาประจำปีงบประมาณ 2556.
เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2557. เข้าถึงได้จาก<http://www.esantp1.go.th/web2009/uploads/14-2557.rar>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2.
รายงานการจัดการศึกษาประจำปีงบประมาณ 2556.
นครปฐม: กลุ่มนโยบายและแผน, 2556.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. แผนการศึกษา
แห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559): ฉบับสรุป. พิมพ์ครั้งที่
ที่ 2. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค, 2545.
- สุคนธ์ มณีรัตน์. “การบริหารทรัพยากรมนุษย์กับรูปแบบความ
ผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรโรงเรียนสาธิตใน
จังหวัดนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.
- เสาวนิตย์ ชุมศรี. “สภาพปัญหาและแนวทางการดำเนินงานการ
ประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 โรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานคร
ราชสีมา เขต 6.” การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2556.
- สุรศักดิ์ จงจิต. “สภาพปัญหาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของ
สถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานที่ถ่ายโอนไปสังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคใต้.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความ
เป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2552.
- อภิญญา แก้วชื่น. “รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ตามหลักธรรมาภิบาลและการพัฒนาที่ยั่งยืน.”
วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2550.
- Best, John W. **Research in Education**. New York: Prentice,
Inc.,1970.
- Cronbach, Lee J. **Essentials of Psychological Tests**. New
York & Row Publisher, 1974.
- Indrianawati, Usman. “The effect of leadership on performance
management , good governance, internal and
external satisfaction in study programs,”
China-USA Business Review 9, 5 (May 2010): 8.
- Kimmet, Philip. “The Politic of Good Governance in the
Asean 4,” Master’s Thesis. Griffith : Griffith
University, 2005.
- Kosack, Stephen. “Predicting good governance : Political
organization and education policymaking in Taiwan,
Ghana, and Brazil.” Ph.D. dissertations, Yale
University, 2008, Accessed May 5, 2015, Available
from ProQuest <http://search.proquest.com/docview/304393031?accountid=50150>
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan, “Determining
Sample Size for Research Activities,”
**Journal for Educational and Psychological
Measurement**. 3, (1970) : 608.
- Lewis, Maureen. **Governance in Education: Raising
Performance**, University of Sussex and World
Bank, 2009.
- Likert, Rensis. “The Method of Constructing and Attitude
Scale.” **Readings in Attitude Theory and
Measurement**, ed. Martin Fishbein, New York:
John Wiley & Sons, 1967.
- Mcmillan, Leah K. “A misguided curriculum: Decentralized
education policy in Ghana’s primary school system
” .M.A., Saintmary’s University (Canada), 2007.

